

Motion till riksdagen 2025/26:315

av **Mattias Bäckström Johansson (SD)**

Öppen källkod

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en övergång till öppen källkod och öppna standarder inom den offentliga sektorn och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Öppen källkod och öppna standarder är avgörande för en modern, effektiv och medborgarcentrerad digital förvaltning. Genom att minska beroendet av enskilda leverantörer, sänka kostnader och möjliggöra innovation kan Sverige stärka sin konkurrenskraft. Trots framsteg, som Myndigheten för digital förvaltnings (Digg) arbete med interoperabla plattformar, ligger Sverige efter länder som Nederländerna och Spanien.

Många svenska myndigheter använder däremot redan öppen källkod med framgång, exempelvis Försäkringskassan som driver krypterad kommunikation via Element, Arbetsförmedlingen som utvecklar verktyg under Apache 2.0-licensen, Gotlands kommun som sparar licenskostnader genom SUSE Linux och Rikspolisstyrelsen som minskar utgifterna med 200–300 miljoner kronor årligen via Linuxservrar. Myndigheten för digital förvaltning främjar öppna standarder genom rekommendationer om Creative Commons-licenser och plattformar som E-Delivery för ett säkert datautbyte. Dessa exempel visar hur öppen källkod stärker effektivitet och innovation, men användningen är fortfarande begränsad jämfört med proprietära lösningar. Ytterligare steg behöver tas för att driva på utvecklingen och maximera samhällsnyttan.

En övergång till öppen källkod och öppna standarder erbjuder flera fördelar för offentlig sektor med potential till kostnadsbesparingar, men även kring innovation som drivs av återanvändbar kod. Öppna standarder som ODF och pdf/A eliminerar behovet av licenser för medborgare, till skillnad från proprietära format som Microsofts .docx, och minskar inlåsning till enskilda leverantörer, vilket Nederländernas fastighetsregister

sparat 45 miljoner kronor på. Dessa fördelar gör öppen källkod till ett gott val för en medborgarvänlig förvaltning.

Övergången till öppen källkod möter idag hinder som kräver strategiska insatser. Långa licenskontrakt med leverantörer som Microsoft och Oracle skapar inlåsning, vilket gör systembyten komplexa och kostsamma. Kompetensbrist är en flaskhals; 60 % av svenska kommuner saknar strategier för öppen källkod, och många anställda behöver utbildning för att hantera open source-lösningar. Juridiska risker, som copyleft-licenser i GPL som tvingar kod att förbli öppen, kan avskräcka samverkan med privata aktörer. Dessa utmaningar understryker behovet av en strukturerad övergång med tydliga riktlinjer och resurser.

Med anledning av ovanstående bör riksdagen ställa sig bakom det som anförs i motionen om en övergång till öppen källkod och öppna standarder inom den offentliga sektorn och tillkännage detta för regeringen.

Mattias Bäckström Johansson (SD)